

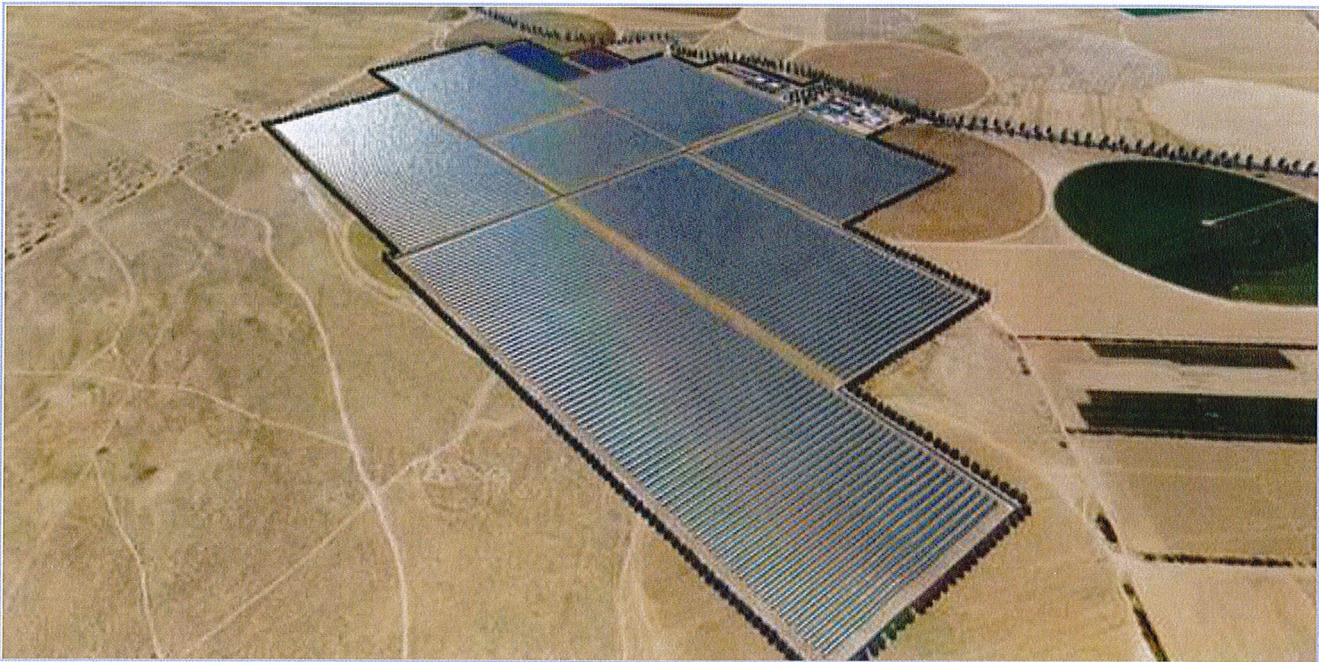
הנחיות להשבת הקרקע לשימוש חקלאי

משרד הפנים
הועדה הארצית לתכנון ולבניה של תשתיות לאומיות
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
20-05-2013
הוחלט להעביר תת"ל מס' 51
למגזר - סני' 106 >
מזכיר הועדה

תת"ל 51
שניאור

משרד הפנים
הועדה הארצית לתכנון ולבניה של תשתיות לאומיות
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
תכנית לתשתית לאומית מס' 51
המאושרת ע"י הממשלה לפי החלטה
מס' 9/23/132 מיום 21/6/15
וחתומה בידי מזכיר הממשלה ובידי מזכיר הועדה
ארי' אשכנזי
מזכיר הממשלה
מזכיר הועדה
תאריך 13.2.15 תאריך: 5/2/15

תחנת כוח תרמו-סולארית צאלים

ינואר 2013

שיכון ובינוי אגף התכנון והבניה

מתכננים בע"מ
ת.ד. 25256 תל אביב 61251

עורכי המסמך:

- יעקב גולן – אדריכל נוף ואגרונום
- דני לסקה – גיאוטבע יעוץ סביבתי
- דוד מניגר – גיאוטבע יעוץ סביבתי

תוכן עניינים

- חשיבות השבת קרקע חקלאית..... 3
1. מבוא..... 3
- 1.1 תאור האתר והפעילות החקלאית..... 3
- 1.2 הכנת הקרקע לבניית תחנת הכוח..... 4
- 1.2.1 הקרקע הקיימת..... 4
2. הנחיות להשבת השטח לשימוש חקלאי..... 4

חשיבות השבת קרקע חקלאית

במסגרת הדרישה להקמת אתר תרמו-סולארי בשטחי החקלאות של קיבוץ צאלים, יבוצע שינוי זמני בשימושי הקרקע לתקופה של כ-25 שנה (3 שנות הקמה + 22 שנות הפעלה). בתקופה זו תהיה מותרת הקמת מתקנים הנדסיים בקרקע החקלאית (בתאם לתת"ל 51). לאחר סיום השימוש במתקן השטח יושב לפעילות חקלאית בהתאם להנחיות משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

תהליך ההשבה, יכלול את שמירת הקרקע מפני ארוזיה ושמירת הערכיות לחקלאות (בהיבטים כימיים, ביולוגיים ופיסיקאליים), הן בשלב ההקמה, הן בשלב השימוש והן בסיום השימוש במתקן ופינויו. פינוי המתקן לאחר תום השימוש יהיה באחריות היזם.

1. מבוא

תחנה תרמו-סולרית מתוכננת להקמה בשדות קבוץ צאלים. בהתאם לדרישת משרד החקלאות, לאחר תקופה זו, על היזמים לפרק ולפנות את מרכיבי תחנת הכוח ולהשיב את האתר לשימוש חקלאי. המסמך שלהלן עוסק בדרך שבה יש להשיב את האתר לשימוש חקלאי. העיקרון, המתואר במסמך זה, העומד בבסיס תהליך ההשבה, הינו השבה לצרכי השימוש החקלאי הנוהג בהווה.

1.1 תאור האתר והפעילות החקלאית

האתר נמצא דרומית-מערבית לקבוץ צאלים, גובל מצפון בדרך טיול המוכרת כ"דרך השדות" ובדרום גובל בשטח האש צאלים. המרחב, ברוטו, המיועד לתחנת הכוח על כל מרכיביה, הינו 2,400 דונם.

הגובה המוחלט של שטח האתר נע בין +135 מטר מעל פני הים ועד למעט יותר מ-150+ מעפה"י בקצה המערבי. פני השטח גלוניים, מתונים מאד ואחוז השיפוע, במרבית השטח, אינו עולה על 1.8 אחוז.

כמות המשקעים באזור נעה בין 150 ל-200 מ"מ.

כיום, מתקיימת בשטח חקלאות פעילה של גידולים עונתיים הכוללת: תפוז"א, גזר וחיטה/שעורה, בהשקיית מי שפד"ן ע"י קווינוע מעגליים, נהוג גם כרב נח.

בגלל החשש לנזקי סחף איאולי רב, נוהגים בשטחי הדגן באי פליחה. נראו גם שדרות שוברי רוח של איקליפטוס המקור ואשל הפרקים האמורים לצמצם את נזקי הרוח.

1.2 הכנת הקרקע לבניית תחנת הכוח

פני השטח יעברו חישוב, הסרת צמחייה ולאחר מכן חפירה ומילוי בהידוק מבוקר. פני השטח הסופיים יעוצבו בשיפועי ניקוז קלים (כמוצג בתוכנית הניקוז בתסקיר הסביבתי). סה"כ הכמות הצפויה לחפירה ומילוי מאוזנים כ- 750,000 מ"ק. לא נדרש לפנות קרקע או לייבא ממקורות אחרים. הדרכים ופני הקרקע של מתקנים שונים יצופו במצע מהודק של אבן גרוסה ו/או אספלט בהתאם לצורך.

1.2.1 הקרקע הקיימת

הקרקע הקיימת בשטח התחנה הינה מחבורת T2- חול "גבולות" וקרקעות חומות בהירות קוורציות, שעומקן משתנה ואינו עולה על כמה עשרות סנטימטר (נושא זה יתחדד לאחר ביצוע סקר קרקע מפורט לטובת ביצוע העבודות). בתת-הקרקע מופיע לס, לס-חולי עד עומק של מספר מטרים (כמוצג בדוח הגיאוטכני בתסקיר הסביבתי). הקרקע (T2) נתונה לסחף איאולי ועליה מורבד חול המוסע ע"י הרוח משטחים שכנים ושטחי האימונים של צה"ל, הנמצאים מדרום.

2. הנחיות להשבת השטח לשימוש חקלאי

1. טיפול בצמחייה בתקופת ההקמה ובזמן חיי התחנה - על פי המוסכם עם רט"ג (בתסקיר הסביבתי):

- א. יש לבער את כל הצמחים הפולשים בתחום העבודות.
- ב. הטיפול בצמחיה יתבצע בשיטות מכאניות בלבד.
- ג. הפסולת תיאסף בשקים סגורים ותפונה לאתר פסולת מורשה.
- ד. הטיפול יעשה בכל הצמחייה הפולשנית הן בקבוצות צומח והן בפרטים בודדים.
- ה. אחת לשנה תיערך סקירה במרחב התוכנית ויעשה טיפול בצמחיה.

2. טיפול בתחנת הכוח והמתקנים הנלווים בתום חיי הפרויקט-

- א. יש לסלק את המבנים שעל פני הקרקע.
- ב. יש לפנות לחלוטין את העמודים לקיבוע הקולטנים לכל עומקם כולל, עוגנים, בסיסי בטון ותשתיות תת- ועל קרקעיות.

ג. יש להסיר את השכבות של הדרכים הסלולות (מצעים ואספלט). יש להקפיד שלא להשאיר אבנים שקוטרם עולה על 3 ס"מ.

ד. במידה וישנם קטעי קרקע מזוהמים בדלק ו/או שמנים או חומרים אחרים ששימשו במהלך הפעלת תחנת הכוח יש לסלק את הקרקע המזוהמת על-פי הנחיות המשרד להגנת הסביבה בטרם התחלת העבודות לצורך השבה לשימוש חקלאי.

ה. יש לנקות את השטח הנדון מכל אשפה ופסולת.

ו. לפני ביצוע עבודות עפר מכל סוג, יש להדביר את כל הצמחייה הפולשנית במרחב הנדון.

ז. יש לפנות את הפסולות לסוגיהן לאתרים מורשים.

3. הסדרת פני קרקע, עומק קרקע נדרש, עיבוד ראשוני –

א. יש לוודא שכבה עליונה של קרקע T2 בכל שטח התוכנית בעובי של לפחות 50 ס"מ. יש לייבא אדמה זו מחוץ לשטח התוכנית, (כ 1,200,000 מ"ק). כיסוי שכבת קרקע T2 בעובי לעיל לא יידרש במידה והיזמים / הקיבוץ יוכיחו, בתיאום עם משרד החקלאות, כי בשטח התכנית חלקות קרקע גדולות ורציפות בהן איכות הקרקע לא נפגמה למטרת גידול חקלאי. איכות האדמה המיובאת למטרת כיסוי תאושר על ידי משרד החקלאות, אשר ישקול שיקולי חקלאיים של תכנית זו בלבד.

ב. עיבוד – העיבוד הראשוני יכול: חריש (שבירת מירקם הקרקע הכבושה והצנעת קרקע החיפוי) והחלקה.

ג. יישור השטח ויצירת טופוגרפיה אחידה, לרבות רוטר עד לעומק של 90 ס"מ (מאחר ומדובר בטרסות בגודל של מאות ד' כל אחת יכול ובבוא הזמן שהקרקע תישאר במצבה הנוכחי ללא צורך ביישור כל השטח).

ד. יצירת שיפועים מתאימים לעיבוד חקלאי ובניית מערכת ניקוז.

4. טיוב, דישון (דשן ירוק), זריעת דגן -

א. טיוב יעשה בטרם חריש בקומפוסט מסוג וכמות שיהיו מקובלים בעת ביצוע הפעולה.

ב. דישון יעשה אף הוא בכמויות שתהיינה מקובלות בעת ביצוע הפעולה.

ג. לצורך העשרה בחנקן ושיפור מבנה הקרקע תתבצע זריעה של דשן ירוק (קטניות) כולל השקיה על-פי הצורך.

ד. לאחר הצנעת הקטניות יש לזרוע דגן (חיטה/שעורה).

5. לאחר התהליך הנ"ל ניתן להתחיל בגידול צמחי שורש ופקעת על פי הפרוטוקול המקובל באתר.

6. בחינה ובקרה ואישור של הפעולות על ידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר.